

LPGGz

Landelijk Platform GGz

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
t.a.v. de heer Klink, minister
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Onderwerp: Financieringsystematiek PGO-organisaties
Datum: 11 april 2008
Kenmerk: 0804-006

Landelijk Platform
cliënten- en
familieorganisaties in
de geestelijke
gezondheidszorg

Postadres:

Postbus 13223
3507 LE Utrecht

Bezoekadres:

Maliebaan 71-H
Utrecht

T (030) 236 37 65

F (030) 231 30 54

E info@platformggz.nl

I www.platformggz.nl

Postbank 1948735

KvK Utrecht 30213449

Geachte heer Klink,

Het Landelijk Platform GGZ, de koepel van 19 cliënten- en familieorganisaties in de GGZ, heeft met bezorgdheid kennisgenomen van uw brief d.d 6 maart jl. waarin u uw beleidsvoornemens kenbaar maakt inzake de financiering van PGO-organisaties.

Wij stellen tot onze spijt vast dat GGz-patiënten en daarmee de organisaties van patiënten en familie in de GGz op geen enkele manier aandacht krijgen. De kwetsbare en onder druk staande positie van GGz-cliënten heeft juist een maximale impuls bij de nieuwe subsidievoornemens en verdient een volwaardige plek naast somatische patiënten, gehandicapten en ouderen. Een systeem van concurrentie tussen organisaties is niet op zijn plaats omdat juist alle expertise en continuïteit is gewenst bij het opkomen voor de kwetsbare GGz-cliënt.

Met klem dringen wij er bij u op aan het Landelijk Platform GGz als koepel te erkennen en een structureel financiële impuls te geven en een dusdanig budget voor de GGz te oormerken zodat jarenlang opgebouwde kennis, expertise en de continuïteit van huidige GGz-organisaties gewaarborgd blijven.

Landelijk Platform GGz als countervailing power

De GGz bevindt zich op dit moment in een stroomversnelling van veranderingen. De overheveling van onderdelen van de AWBZ naar de Zorgverzekeringswet en de Wmo heeft grote gevolgen voor mensen die vanwege hun psychische problemen, gedragsstoornissen, verslaving of dakloosheid zijn aangewezen op toegankelijke en kwalitatief goede zorg en ondersteuning. Door deze hervorkaveling moeten GGz-belangenbehartigers de aandacht verdelen over steeds meer beleidsbepalende en uitvoerende actoren, zoals 443 gemeenten, 31 zorgverzekeraars, 108 zorgaanbieders, welzijnsorganisaties, zorgkantoren en de centrale overheid. Om sterk te staan in het lokale, regionale en landelijke politieke krachtenveld, is het noodzakelijk dat er een countervailing power van GGz-cliënten en hun familie bestaat.

Achterstand GGz

Op dit moment staat de GGz-beweging echter op grote achterstand. Van de 30 miljoen die beschikbaar is voor de *gehele* PGO-beweging gaat slechts 5% (1,5 miljoen) naar de GGz. Een vergelijkbare situatie bestaat bij de koepelfinanciering: terwyl voor de collectieve belangenbehartiging voor chronisch zieken en gehandicapten een structurele subsidie beschikbaar is van € 1,8 miljoen, ontvangt het Landelijk Platform GGz een *tijdelijke* subsidie van € 275.000,- (tot 1-1-09).

Koerswijziging VWS: GGz weggeschreven

Het ministerie van VWS heeft in het verleden de noodzaak van een krachtige cliënten- en familiebeweging in de GGz erkend. Op aandringen en met financiële steun van uw ministerie hebben diverse cliënten- en familieorganisaties vanaf 2003 hun krachten gebundeld in een landelijke koepelorganisatie, het Landelijk Platform GGz. Onder het motto 'samen sterk' zetten zij zich al vijf jaar samen in voor een volwaardige positie van mensen met psychische problemen. Sinds 2006 fungeert het Platform als landelijke koepelorganisatie en is door uw ministerie als zodanig erkend. Het Platform is namens en met de inmiddels 19 aangesloten cliënten- en familieorganisaties, dé landelijke gesprekspartner van onder andere VWS, GGz Nederland, ZN, CvZ, IGZ en de VNG.

Verbijsterd

Tot onze verbazing heeft uw ministerie de ooit bewust ingeslagen weg van de landelijke bundeling van GGz-belangenorganisaties plotseling verlaten. In de voorliggende plannen wordt geen erkenning gegeven aan de landelijke koepelfunctie van het Platform; wordt geen structurele financiering gerealiseerd voor ondersteuningsactiviteiten van het Platform en is de landelijke belangenbehartiging in de GGz volledig weggeschreven. Het bestuur van het Landelijk Platform GGz is verbijsterd over deze koerswijziging.

Waarom is een aparte GGz-beweging noodzakelijk

De GGz is een kwetsbare en weerbarstige doelgroep waarvoor een aparte koepelorganisatie niet alleen gerechtvaardigd maar ook hard nodig is. Zoals gezegd hebben cliënten- en familieorganisaties in de GGz te maken met ingrijpende beleidswijzigingen. Daarnaast zijn er binnen de GGz specifieke beleidsgebieden die veel aandacht vragen zoals de BOPZ, dwang en drang, bemoeizorg, suïcidepreventie, jeugdpsychiatrie, ervaringsdeskundigheid in de zorg, alternatieve behandeling en medicijnveiligheid. Bovendien heeft men te maken met aanpalende beleidsterreinen zoals forensische zorg, verslavingszorg en maatschappelijke opvang.

Een paar cijfers

Een op de vier volwassen Nederlanders krijgt te maken met een psychische stoornis. Van de jongeren tussen de 13 en 18 jaar kampt bijna een kwart miljoen met een psychische beperking. In 2005 bleek dat bij 38% van alle arbeidsongeschikten (WAO, WAZ en Wajong) de hoofddiagnose een psychische aandoening was. Van de 18-jarigen komt één op de twintig in de Wajong terecht. De problematiek van mensen met psychische problemen is complex en vraagt om een integrale benadering.

Huidige koepels ontberen GGz-kennis

In de huidige plannen zou de GGz-beweging op landelijk niveau vertegenwoordigd worden door drie koepels, te weten de NPCF, de CG-raad en het CSO. Het Platform en de meeste van haar lidorganisaties zijn echter niet bij deze koepels aangesloten. Bovendien beschikken deze koepels niet over GGz-specifieke expertise en kennis.

Voorwaarden voor een duurzame krachtenbundeling in de GGz-beweging is een koepelorganisatie met een onbetwiste GGz-identiteit waarbij de primaire loyaliteit van de koepel ligt bij de doelgroep. In het voorgestelde systeem met drie koepels dreigen de belangen van GGz-cliënten en hun familie vermald te worden tussen somatische patiënten enerzijds en gehandicapte mensen en chronisch zieken anderzijds. Het verzwakken van de landelijke (onderhandelings)positie van de koepel Landelijk Platform GGz zal ongetwijfeld leiden tot een desintegratie van de GGz-beweging. Het Landelijk Platform GGz loopt het gevaar een kwetsbaar samenwerkingsverband te worden in plaats van een krachtige belangenbehartiger op GGz-terrein.

Dit kan zeker niet uw bedoeling zijn, uitgaande van het doel van de nieuwe subsidiesystematiek: *“PGO-organisaties kunnen hun goede werk voortzetten en zich tegelijkertijd verder ontwikkelen tot nog sterkere vertegenwoordigers van patiënten, gehandicapten en ouderen”*.

GGz en WMO

Een ander punt van aandacht is de achterstand van cliëntenparticipatie op lokaal niveau. Het ministerie van VWS heeft middelen ter beschikking gesteld voor de GGz om de bestaande achterstand op dit terrein in te halen. Zo biedt het 'Programma Lokale Versterking GGz' mensen met een psychische beperking of verslavings-probleem, dak- en thuislozen en mensen uit de

vrouwenopvang mogelijkheden om actief en op eigen wijze mee te doen aan de samenleving. Het doel daarbij is de politieke en publieke opinie over hen te beïnvloeden en de belangenbehartiging binnen de WMO op een hoger peil te brengen. Mensen worden op lokaal en regionaal niveau bijeengebracht om op formele en informele wijze hun eigen belangen te behartigen. Zij krijgen hierbij ondersteuning in de vorm van kennis, handreikingen en financiële middelen.

Winst dreigt verloren te gaan

Het Landelijk Platform GGz is van mening dat de opgebouwde kennis en infrastructuur niet verloren mag gaan met het aflopen van de subsidie voor het Programma Lokale Versterking. De winst die is geboekt op lokaal niveau met het op de kaart zetten van burgers met psychische of psychiatrische problemen is broos en kan gemakkelijk weer verdampen. Wij sluiten van harte aan bij de brief van het Fonds PGO, waarbij het volgende werd aangegeven: *“Aan de andere kant moeten wij vaststellen dat het werk na afloop van de programmaperiode niet af is. De structuur voor participatie is weliswaar goed op gang gekomen, maar het daadwerkelijk goed functioneren van die structuur behoeft naar ons oordeel nog enige tijd ondersteuning, evaluatie en verbetering.(..) Alles overziend zijn wij van oordeel dat borging van de resultaten van de programma's Lokaal Centraal van de zorgbelangorganisaties en Lokale Versterking van het Landelijk Platform GGz na 2008 niet mogelijk is zonder de blijvende beschikbaarheid van middelen.”*

Achterstelling

Wij wijzen u op het feit dat in de nieuwe PGO-financieringssystematiek 2,6 miljoen op jaarbasis structureel wordt gereserveerd voor lokale participatie van mensen met een chronische ziekte en/of een beperking (onder de noemer 'meerjarengelden'). De overige gelden voor cliëntenparticipatie in de WMO, waaronder de middelen voor de GGz, worden niet in de voorgestelde systematiek meegenomen. Het bestuur van het Landelijk Platform GGz stelt vast dat ook in dit kader de GGz wordt achtergesteld ten opzichte van mensen met een chronische ziekte en/of een beperking.

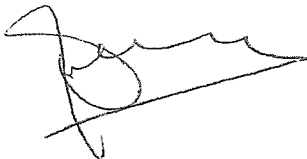
Waarborg GGz

Mede door uw ministerie is erkend dat de cliënten- en familiebeweging in de GGz een inhaalslag heeft te maken ten opzichte van de rest van de PGO-beweging. Het is onzeker in hoeverre de GGz-organisaties de 'concurrentie' met andere PGO-organisaties succesvol kunnen aangaan bij het verwerven van gelden voor meerjarenplannen. Het bestuur van het Landelijk Platform GGz maakt zich hierbij met name zorgen over de positie van een aantal toonaangevende lidorganisaties waarvan de basisfinanciering onder druk staat, zoals Stichting Pandora, de vereniging Ypsilon en Stichting Labyrint/in Perspectief.

Bovenstaande in acht nemend, pleit het bestuur van het Landelijk Platform GGz ervoor dat VWS de landelijke onderhandelingspositie en koepelfunctie van het Landelijk Platform GGz erkent, een structureel financiële impuls geeft aan belangenbehartiging en ondersteuning van organisaties in GGz-verband en een dusdanig budget voor de GGz oormerkt zodat kennis, expertise en continuïteit van de huidige GGz-organisaties gewaarborgd blijven.

Hoogachtend,

Namens het bestuur van het Landelijk Platform GGz

Dr. J.T.M. van der Heyden
Interim-voorzitter

cc : leden VWS Kamercommissie
Fonds PGO